

ผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับในขณะปฏิบัติงาน

ในการทำงานอาชีพต่าง ๆ ย่อมได้รับค่าตอบแทนที่เรียกว่า "เงินเดือน" หรือค่าตอบแทนพิเศษอีกในรูปของเงินโบนัส เบี้ยเลี้ยง ฯลฯ นอกจากนั้นยังมีประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงผลประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติงาน อันเป็นส่วนนอกเหนือจากค่าตอบแทนด้านการเงิน ในบทนี้จะได้ศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือน และเงินตอบแทนรูปอื่น ๆ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ตลอดจนประโยชน์เกื้อกูลในรูปสวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่พนักงานการรถไฟ ฯ

๕.๑ การกำหนดอัตราเงินเดือนและเงินตอบแทนอื่น ๆ

เมื่อได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งสำหรับบุคคลหนึ่งให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน้าที่หนึ่งแล้ว ก็จำเป็นต้องกำหนดค่าตอบแทนตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย การกำหนดค่าตอบแทนโดยทั่วไป ย่อมกำหนดเป็นเงินเดือนจึงเรียกว่า "อัตราเงินเดือน" ซึ่งเป็นเครื่องยังชีพและกำหนดสถานภาพทางสังคมของบุคคลผู้ได้รับ^๑ ดังนั้นนอกจากจะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับตัวผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังมีผลกระทบต่อหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย เพราะถ้าอัตราเงินเดือนต่ำจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดน้อยลง ผู้ปฏิบัติงานไม่มีกำลังใจ ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราเงินเดือนสูงก็จะช่วยกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานทุ่มเทกำลังใจในการปฏิบัติงาน^๒ นอกจากเงินเดือนตอบแทนเป็นประจำแล้ว

^๑Michael J. Jucius, Personnel Management, (Homewood, Illinois: Richard D. Irwin, Inc., 1956), p. 376

^๒Nasen Suwannagul. Nature and Concepts of Modern Public Personnel Administration, (Bangkok:the Press of the Social Science Association of Thailand, 1962), p. 36

เมื่อบุคคลนั้นได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นระยะเวลาอันพอสมควร มีความรู้ความสามารถ มีความอดุสสาหะความประพฤติ มีระเบียบ ก็ควรได้รับพิจารณาเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนขึ้นเงินเดือนเพื่อเกื้อกูลและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ที่จะเพิ่มพูนค่าของคนเพื่อองค์กร โดยวิธีการปรับปรุงคุณวุฒิ และความสามารถส่วนตัว

การกำหนดเงินเดือน กำหนดตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดตามชั้นของตำแหน่ง โดยถือหลัก ๒ ประการคือ

๑. ความยุติธรรม (Fairness) หมายถึงผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานอันมีปริมาณ และคุณภาพของงานทัดเทียมกัน ย่อมจะได้รับเงินเดือนเท่าเทียมกัน และเป็นไปโดยความยุติธรรม

๒. ความเสมอภาค (Equity) หมายถึงลักษณะของงานที่คล้ายคลึงกัน ย่อมจะต้องได้รับอัตราเงินเดือนจ้างเท่ากัน ซึ่งในการนี้จะต้องใช้ความระมัดระวังป้องกันความอยุติธรรมและความชอบพอเป็นพิเศษเสีย

หลักดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นหลักการบริหารงานบุคคลตามหลักวิชาการบริหารบุคคล โดยทั่วไป สำหรับการกำหนดอัตราเงินเดือนพนักงานของการรถไฟ ฯ คณะกรรมการรถไฟ ฯ มีอำนาจในการกำหนดอัตราเงินเดือนพนักงานโดยอิสระตามความในพระราชบัญญัติการรถไฟ ฯ แต่ในทางปฏิบัติ การกำหนดอัตราเงินเดือนของพนักงานมักอ้างอิงตามคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยเทียบอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิเช่นเดียวกับที่ ก.พ. กำหนดไว้ แล้วเพิ่มขึ้นอีก ๒๐ % โดยประมาณ เช่น ก.พ. ตั้งอัตราเงินเดือนสำหรับผู้จบปริญญาตรีในประเทศไทย ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษา ๔ ปี ไว้ ๑,๒๐๐ บาท การรถไฟ ฯ เพิ่มให้อีก ๒๐ % เป็น ๑,๔๔๐ บาท และเมื่อ ก.พ. ออกกฎเปลี่ยนแปลงเพิ่มเงินเดือนข้าราชการให้สูงขึ้น การรถไฟ ฯ ก็จะออกข้อบังคับคณะกรรมการการรถไฟ ฯ ปรับเงินเดือนพนักงานโดยอนุโลมตามกฎ ก.พ. ใหม่ด้วย

๓ สมพงษ์ เกษมสิน , การบริหาร (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยพัฒนาการพิมพ์, ๒๕๑๓) หน้า ๕๒๓

ตารางที่ 5 อัตราเงินเดือนของพนักงานรถไฟ

๑๒๓

ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น	
สมัยพนักงาน		ประจำแผนก		หัวหน้าแผนก		หัวหน้ากอง		หัวหน้าสำนักงาน		ผู้อำนวยการฝ่าย		รองผู้อำนวยการ	
650-1920		1020-2940		1560-5160		3300-7920		5400-9360		5400-11000		8880-12000	
	ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น
	ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น		ขั้น
650	—	1020	—	1560	—	3300	—	5400	—	5400	—	8880	—
680	30	1080	60	1680	120	3480	180	5640	240	5640	240	9360	480
710	30	1140	60	1800	120	3660	180	5880	240	5880	240	10000	640
740	30	1200	60	1920	120	3840	180	6120	240	6420	240	11000	1000
770	30	1260	60	2040	120	4020	180	6480	360	6480	360	12000	1000
800	30	1320	60	2220	180	4200	180	6840	360	6840	360		
830	30	1380	60	2400	180	4380	180	7200	360	7200	360		
860	30	1440	60	2580	180	4560	180	7560	360	7560	360		
890	30	1560	120	2760	180	4740	180	7920	360	7920	360		
920	30	1680	120	2940	180	4920	180	8400	480	8400	480		
950	30	1800	120	3120	180	5160	240	8880	480	8880	480		
980	30	1920	120	3300	180	5400	240	9360	480	9360	480		
1020	40	2040	120	3480	180	5640	240			10000	640		
1080	60	2220	180	3660	180	5880	240			11000	1000		
1140	60	2400	180	3840	180	6120	240						
1200	60	2580	180	4020	180	6480	360						
1260	60	2760	180	4200	180	6840	360						
1320	60	2940	180	4380	180	7200	360						
1380	60			4560	180	7560	360						
1440	60			4740	180	7920	360						
				4920	180								
1560	120			5160	240								
1680	120												
1800	120												
1920	120												

ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย ขอบังคับคณะกรรมการฯ ฉบับที่ 86
ว่าด้วยอัตราเงินเดือนของพนักงานรถไฟ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2510

ตารางที่ ๗ ตำแหน่งกับชั้นของพนักงาน

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น		เทียบเท่าชั้น
๑. พยาบาล	๒. ผู้ช่วยแพทย์	เสมียนพนักงาน
๓. พนักงานเภสัชกรรม	๔. พนักงานหามล้อ	
๕. พนักงานรักษารถ	๖. พนักงานพวงรถ	
๗. พนักงานช่างรถ	๘. พนักงานวิทยุและโทรศัพท์	
๙. พนักงานรถนอน	๑๐. พนักงานคอนกรีต	
๑๑. พนักงานในหอความ	๑๒. พนักงานลับเปลี่ยน	
๑๓. หัวหน้าพนักงานลับเปลี่ยน	๑๔. พนักงานสัญญาณไฟฟ้า	
๑๕. พนักงานสัญญาณ	๑๖. พนักงานต่อโทรศัพท์	
๑๗. หัวหน้าพนักงานสัญญาณไฟฟ้า	๑๘. ผู้ช่วยนายสถานี	
๑๙. นายสถานี	๒๐. พนักงานตรวจรถ	
๒๑. พนักงานสับน้ำ	๒๑. พนักงานล้างหมอนำ	
๒๓. พนักงานตัดไฟรถจักร	๒๔. นายตรวจไฟฟ้า	
๒๕. ช่างกลจตุวา	๒๖. นายตรวจกล	
๒๗. ช่างไฟที่ ๑	๒๘. พนักงานขับรถ	
๒๙. ช่างเขียน	๓๐. พนักงานตรวจไม	
๓๑. พนักงานสถานี	๓๒. ช่างจตุวา	
๓๓. ช่างแผนที่	๓๔. ผู้จัดการบ้านพัก	
๓๕. นายตรวจทาง	๓๖. นายตรวจสาย	
๓๗. พนักงานบัญชี	๓๘. พนักงานการเงิน	
๓๙. พนักงานคลังพัสดุ	๔๐. พนักงานออกของ	
๔๑. ช่างเครื่องชั้น ๒	๔๒. ช่างเครื่องชั้น ๑	
๔๓. ช่างไฟที่ ๒	๔๔. พนักงานสำรวจภาวะ	
๔๕. พนักงานส่งเสริมสวัสดิการ	๔๖. ช่างภาพ	
๔๗. ช่างพิมพ์หนาราบ	๔๘. ช่างแม่พิมพ์	
๔๙. พนักงานเครื่องจักรทำบัญชี	๕๐. ผู้ช่วยหัวหน้าเสมียน	

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบเท่าชั้น
๑. ทุนตำนมาย	๒. พยาบาลตรี
๓. ผู้ช่วยนายแพทย์ตรี	๔. พนักงานรักษารถ
๕. พนักงานตรวจการโดยสาร	๖. พนักงานกำกับการขางรถ
๗. พนักงานกำกับการบรรทุก	๘. พนักงานขายรถ
๙. พนักงานควบคุมการเดินรถตรี	๑๐. หัวหน้าพนักงานวิทยุและโทรพิมพ์
๑๑. พนักงานคอนรูปตรี	๑๒. พนักงานโหลอุทกรรมตรี
๑๓. พนักงานตรวจบานพักและรถเสียบียง	๑๔. ผู้จัดการบานพักตรี
๑๕. ผู้ช่วยนายสถานีตรี	๑๖. นายสถานีตรี
๑๗. ผู้ช่วยนายยานสถานี	๑๘. นายยานสถานี
๑๘. พนักงานตรวจตรี	๒๐. หัวหน้าพนักงานตรวจรถตรี
๒๑. นายตรวจไฟฟ้าตรี	๒๒. นายตรวจกลตรี
๒๓. พนักงานขับรถตรี	๒๔. ช่างเขียนตรี
๒๕. พนักงานตรวจไมตรี	๒๖. พนักงานสถานีตรี
๒๗. ช่างตรี	๒๘. ช่างแผนตรี
๒๘. นายตรวจทางตรี	๓๐. นายตรวจสายตรี
๓๑. หัวหน้าหมู่ผลิตศิลา	๓๒. วิศวกรผู้ช่วยตรี
๓๓. สถาปนิกผู้ช่วยตรี	๓๔. ผู้ช่วยสารวัด
๓๕. พนักงานบัญชีตรี	๓๖. พนักงานตรวจบัญชีตรี
๓๗. พนักงานการเงินตรี	๓๘. พนักงานจ่ายเงินตรี
๓๘. พนักงานเก็บเงิน	๓๐. พนักงานเครื่องจักรทำบัญชีตรี
๔๑. พนักงานสอุมอัครา	๔๒. พนักงานสถิติ
๔๓. อาณบาลผู้ช่วย	๔๔. อาจารย์ตรี
๔๕. พนักงานสำรวจภาวะตรี	๔๖. พนักงานส่งเสริมสวัสดิการ
๔๗. หัวหน้าเสมียน	๔๘. หัวหน้าหมวด
๔๘. ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก	

ประจำแผนก

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบเท่าชั้น
<p>๑. นายสถานีโท ๒. ทันตแพทย์โท ๓. อาจารย์โท ๔. สุมหัญชี ๕. ช่างโท ๑๑. สถาปนิกผู้ช่วยโท ๑๓. พนักงานตรวจบัญชีโท ๑๕. อาณาบาล</p> <p>๒. เภสัชกรโท ๔. นายแพทย์โท ๖. พนักงานควบคุมการเดินรถโท ๘. หัวหน้าช่างเขียน ๑๐. วิศวกรผู้ช่วยโท ๑๒. สารวัค ๑๔. พนักงานจ่ายเงินโท ๑๖. ผู้จัดการโรงพิมพ์</p>	<p>หัวหน้าแผนก</p>
<p>๑. นายแพทย์เอก ๓. อาจารย์เอก ๕. วิศวกร</p> <p>๒. อาณาบาลเอก ๔. วิศวกรกำกับการ ๖. สถาปนิก</p>	<p>หัวหน้ากอง</p>
<p>๑. วิศวกรอำนวยการ ๓. ผู้ช่วยวิศวกรใหญ่ ๕. รองวิศวกรใหญ่</p> <p>๒. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย ๔. รองผู้อำนวยการฝ่าย</p>	<p>หัวหน้าสำนักงาน</p>
<p>๑. ผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>๒. วิศวกรใหญ่</p>	<p>ผู้อำนวยการฝ่าย</p>
<p>๑. ที่ปรึกษา</p>	<p>รองผู้วารการ</p>

การรถไฟจำแนกชั้นพนักงานดังนี้คือ ^๕

๑. เสมียนพนักงาน
๒. ประจำแผนก
๓. หัวหน้าแผนก
๔. หัวหน้ากอง
๕. หัวหน้าสำนักงาน
๖. ผู้อำนวยการฝ่าย
๗. รองผู้อำนวยการ

กำหนดวิทยฐานะ และอัตราเงินเดือนที่จะบรรจุพนักงานการรถไฟตามหลักเกณฑ์ ^๕
ดังนี้คือ

๑. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๖๕๐ บาท
 - ก. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามหรือเทียบเท่า หรือ
 - ข. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งหรือเทียบเท่า และไต่ผ่าน การฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน หรือ
 - ค. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือเทียบเท่า และไต่ผ่าน การฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี
๒. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๖๘๐ บาท
 - ก. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ หรือเทียบเท่า หรือ
 - ข. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งหรือเทียบเท่า และไต่ผ่าน การฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือ

^๕ การรถไฟแห่งประเทศไทย, ขอบังคับคณะกรรมการฯ ฉบับที่ ๗๘ ว่าด้วยการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอนพนักงานของการรถไฟ ฯ, ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๘, ข้อ ๑

^๕ การรถไฟแห่งประเทศไทย, ขอบังคับคณะกรรมการฯ ฉบับที่ ๗๘ และ ๑๐๘ ว่าด้วยการ การบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอนพนักงานของการรถไฟ ฯ แก้ไขเพิ่มเติม, ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๔

- ค. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือเทียบเท่า และไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี
- ๓. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๓๑๐ บาท
 - ก. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า หรือเทียบเท่า หรือ
 - ข. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า และมีความสามารถพิมพ์คึกภาษาไทยได้ในอัตราความเร็วเวลาที่ละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ หรือไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปีหรือ
 - ค. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งหรือเทียบเท่า และไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ
 - ง. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือเทียบเท่า และไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี
- ๔. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๓๓๐ บาท
 - ก. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามหรือเทียบเท่า และมีความสามารถพิมพ์คึกภาษาไทยในอัตราความเร็วเวลาที่ละไม่น้อยกว่า ๔๐ คำ และสามารถพิมพ์คึกภาษาอังกฤษได้ในอัตราความเร็วเวลาที่ละไม่น้อยกว่า ๒๕ คำ หรือมีความสามารถพิมพ์คึกภาษาอังกฤษได้ในอัตราความเร็วเวลาที่ละไม่น้อยกว่า ๔๐ คำ และสามารถพิมพ์คึกภาษาไทยได้ในอัตราความเร็วเวลาที่ละไม่น้อยกว่า ๒๕ คำ หรือไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือ
 - ข. ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือเทียบเท่า และไ้ผ่านการฝึกหัดอบรมทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี
- ๕. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๔๐๐ บาท
 - ก. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลหรือผู้ช่วยพยาบาลจากสถานศึกษา ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ไม่น้อยกว่า ๑ ปี หรือ

- ข. ต้องมีพื้นฐานความรู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า และมีความสามารถพิมพ์ดีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ทั้งสองอย่างในอัตราความเร็วแต่ละภาษานาทีละไม่น้อยกว่าสี่สิบคำ
๖. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๘๓๐ บาท
ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาสุขาภิบาลจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า เป็นเวลา ๒ ปี หรือได้รับประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาต่อจากมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า ไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือประกาศนียบัตรที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรดังกล่าวของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
๗. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๘๕๐ บาท
ก. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษา ประโยคมัธยมศึกษาวิสามัญศึกษาตอนปลาย ประโยคอาชีวศึกษาชั้นกลาง หรือประโยคมัธยมศึกษาวิสามัญศึกษาตอนปลายอีกสามปี หรือประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคเตรียมอุดมศึกษาอีกหนึ่งปีหรือประกาศนียบัตรอื่น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า และเฉพาะผู้ได้รับประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิทยาลัยเทคนิค ถ้าได้รับประกาศนียบัตรการฝึกงานในความควบคุมของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาฝึกงานอีกหนึ่งปีด้วย จะบรรจุในชั้น ๑,๖๒๐ บาทก็ได้ หรือ
ข. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตามหลักสูตรที่ ก.พ.รับรอง โดยมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่า หรือ

- ค. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลหรือวิทยาลัยพยาบาล ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าอีกสามปี และก.พ. ใค้อนุมัติแล้ว หรือประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลจากสถานศึกษาอื่น ที่กระทรวงสาธารณสุขเทียบให้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพดังกล่าว หรือ
- ง. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลจากโรงเรียนพยาบาลแห่งกองบรรเทาทุกข์และอนามัย สภากาชาดไทย ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าอีกสามปี หรือประกาศนียบัตรพยาบาลจากสถานศึกษาอื่น ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเทียบให้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพดังกล่าว
๘. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๑,๐๒๐ บาท
ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลและอนามัยจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีครึ่ง หรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาอื่น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
๙. ชั้นเสมียนพนักงาน ชั้น ๑,๐๘๐ บาท
ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลและอนามัยจากสถานศึกษาของวงราชการ ซึ่งมีหลักสูตรการศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่า เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลและอนามัยจากสถานศึกษาอื่น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐบาลและอนามัยจากสถานศึกษาของทางราชการดังกล่าวแล้ว
๑๐. ชั้นประจำแผนก ชั้น ๑,๒๐๐ บาท
ก. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบได้ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือ

ข. ต้องเป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลจากรัฐจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม หรือเทียบเท่าอีกสามปีครึ่ง หรือประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลและผดุงครรภ์จากสถานศึกษาอื่น ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขเทียบให้ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กับได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาต่อจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาอีก ๒ ปี

๑๑. ชั้นประจำแผนก ชั้น ๑,๔๕๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ปี

๑๒. ชั้นประจำแผนก ชั้น ๑,๕๖๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาตรีทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ สาขาเภสัชศาสตร์ หรือทางศิลปสาขาจิตรกรรม สาขาประติมากรรม และสาขาการพิมพ์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๑๓. ชั้นหัวหน้าแผนก ชั้น ๒,๐๔๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาตรีทางแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ หรือสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ปี แต่เฉพาะผู้ได้รับปริญญาตรีทางแพทยศาสตร์ ถ้าได้ฝึกหัดงานในการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือในหน่วยงานแห่งหนึ่งแห่งใดของรัฐบาลเป็นผลดีมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี จะบรรจุในชั้น ๒,๒๒๐ บาทก็ได้

๑๔. ชั้นหัวหน้าแผนก ชั้น ๒,๐๔๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาโท ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาต่อจากปริญญาตรีไม่น้อยกว่า ๒ ปี และรวมทั้งปริญญาตรีไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๕. ชั้นหัวหน้าแผนก ชั้น ๒,๒๒๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาโท ทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ หรือทางวิทยาศาสตร์สาขาเภสัชกรรมศาสตร์ ซึ่งมีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษารวมทั้งปริญญาตรี ไม่น้อยกว่า ๗ ปี

๑๖. ชั้นหัวหน้าแผนก ชั้น ๒,๘๕๐ บาท

ต้องเป็นผู้ได้รับปริญญาเอก



ส่วนการบรรจุผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่างประเทศ หรือตำแหน่งที่ต้องใช้คุณวุฒิเป็นพิเศษ เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทยจะได้อำหนดขึ้นเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก เช่น พนักงานเครื่องจักรทำบัญชีที่สามารถใช้เครื่องเจาะบัตรชนิดตัวเลข ในอัตราความเร็วไม่น้อยกว่าชั่วโมงละ ๒๐๐ ใบ และใช้เครื่องเจาะตัวหนังสือในอัตราความเร็วไม่น้อยกว่าชั่วโมงละ ๑๕๐ ใบ จะได้รับการบรรจุในชั้นเสมียนพนักงาน เงินเดือนชั้น ๙๙๐ บาท เป็นต้น

นอกจากเงินตอบแทนในรูปของอัตราเงินคืนแล้ว พนักงานของการรถไฟ ฯ ยังได้รับค่าตอบแทนอื่น ๆ อีก คือ

๑. โบนัส เป็นเงินรางวัลพิเศษประจำปีของการรถไฟ ฯ จ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยแบ่งเงินมาจากผลกำไรสุทธิในปีนั้น แต่ไม่รวมถึงดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และผลกำไรจากการขายของเก่า ผู้มีสิทธิได้รับโบนัสของการรถไฟ ฯ คือ

๑.๑ คณะกรรมการรถไฟ ฯ ใ้รับในอัตราร้อยละ ๕ ของผลกำไร แต่ทั้งนี้กำหนดไว้ว่าประธานกรรมการต้องได้ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท กรรมการ ฯ ไม่เกินคนละ ๓๖,๐๐๐ บาท ถ้ามีเงินเหลือจ่ายยกไปเป็นผลกำไรปีหน้า ไม่ให้นำมาเป็นส่วนแบ่ง

๑.๒ พนักงานและคนงานประจำของการรถไฟ ฯ ใ้รับในอัตราร้อยละ ๕ ของผลกำไร โบนัสที่จ่ายให้แก่พนักงานและคนงานประจำของการรถไฟ ฯ นี้แบ่งเป็น

ก. โบนัสปกติ ๔ ของจำนวนเงิน

ข. โบนัสพิเศษ ๑ ของจำนวนเงิน

โบนัสปกติ เป็นเงินประจำปีที่จ่ายให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนตั้งแต่ระดับผู้ว่าการไปจนถึงเสมียนพนักงานและคนงานประจำ ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้คือ

๖ มติคณะรัฐมนตรี, หลักเกณฑ์การจ่ายเงินโบนัสขององค์การรัฐวิสาหกิจประเภทผูกขาด

ก. ต้องเป็นพนักงานและคนงานประจำ และได้ทำงานมาแล้วตลอดปี
งบประมาณเต็ม โดยนับตั้งแต่ ๑ ตุลาคมถึง ๓๐ กันยายน โดยไม่มีวันขาดงาน

ข. ถ้าทำงานไม่เต็ม แต่ควรได้รับโบนัสตามกรณีที่ประชุมฝ่ายและ
สำนักงานต่าง ๆ ตกลง คือ

ข.๑ ทางการสั่งให้ไปทำงานเพื่อประโยชน์ของการรถไฟ ฯ เป็น
ทำนองบังคับไม่ใช่สมัครใจ และในระหว่างทำงานเหมายังมีฐานะเป็นลูกจ้าง

ข.๒ ถ้าโดยมิได้รับค่าจ้าง (ไม่ใช่ขาดงาน) แต่มิได้ลาเกินสิทธิที่
ทางการกำหนดไว้

ข.๓ ถูกระดมไปฝึกอบรมวิชาทหาร (ไม่ใช่กรณีถูกเกณฑ์เข้ารับราช-
การทหาร)

การคำนวณโบนัสปกติ กระทำโดยรวมเงินเดือนเดือนสุดท้าย (เดือนกันยายน)
ของพนักงานทุกคนทุกฝ่าย และสำนักงานรวมทั้งบุคลากร นำไปหารกับจำนวนเงินทั้งหมด
ของโบนัสปกติในปีนั้น ๆ แล้วทำเป็นเปอร์เซ็นต์ เพื่อนำไปคูณกับอัตราเงินเดือนของพนักงาน
แต่ละคนเป็นโบนัสปกติที่พนักงานผู้นั้นได้รับในปีนั้น ๆ

โบนัสพิเศษ ผู้ปฏิบัติงานประจำที่ดำรงตำแหน่งตามปีงบประมาณ ตั้งแต่ ๖ เดือน
ขึ้นไป ย่อมมีสิทธิได้รับโบนัสพิเศษในตำแหน่งนั้น ๆ ส่วนผู้ใดทำงานบกพร่อง ถูกตัดเดือน
ถูกตำหนิ ถูกลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ถูกงดหรือมิได้รับปูนบำเหน็จ
ประจำปีไม่อยู่ในชายที่รับการพิจารณารับเงินโบนัสพิเศษทั้งสิ้น ทั้งนี้เว้นแต่ผู้มิได้รับ
ปูนบำเหน็จประจำปีนั้น ๆ ปฏิบัติงานก้าวหน้า แต่ไม่มีทางจะปูนบำเหน็จได้ เพราะได้
รับเงินเดือนเต็มอัตราขั้นสูงของตำแหน่งนั้น ๆ หรือผู้ที่ได้ออกจากงานฐานครบเกษียณอายุ
ในวันที่ ๑ ตุลาคม

การคำนวณจ่ายโบนัสพิเศษ ถือหลักเกณฑ์ต่อไปนี้คือ

- | | |
|--|------------------|
| ๑. ผู้วาการ | ๓ % ของจำนวนเงิน |
| ๒. รองผู้วาการได้รับสูงกว่าฝ่าย | ๑,๐๐๐ บาท |
| ๓. ชั้นผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่า | ๑ % ของจำนวนเงิน |
| ๔. ชั้นหัวหน้าสำนักงาน วิศวกรอำนวยความสะดวกหรือเทียบเท่า | ๒ % ของจำนวนเงิน |

- ๕. ชั้นหัวหน้ากอง หรือเทียบเท่า $\frac{2}{3}$ % ของจำนวนเงิน
 - ๖. ชั้นหัวหน้าแผนก หรือเทียบเท่า $\frac{2}{5}$ % ของจำนวนเงิน
 - ๗. ชั้นประจำแผนกทุกฝ่ายและสำนักงานให้ ๕๐ % ของหัวหน้าแผนก
 - ๘. ชั้นเสมียนพนักงานทุกฝ่ายและสำนักงานให้กึ่งหนึ่งของประจำแผนก
 - ๙. คนงานประจำที่ใดทำความดีความชอบดีเด่นเป็นพิเศษ สุดแต่ฝ่ายและสำนักงานจะพิจารณาโดยแบ่งเป็น ข้างฝีมือ $\frac{๑}{๓}$ คนงานธรรมดา $\frac{๒}{๓}$ ตั้งแต่ผู้ว่าการถึงหัวหน้าแผนกได้รับโบนัสพิเศษทุกคน สำหรับตำแหน่งประจำแผนกและเสมียนพนักงาน การรถไฟ ฯ จะกำหนดจำนวนบุคคลที่มีสิทธิได้รับ
- ทั้งนี้การจ่ายเงินโบนัสดังกล่าวทั้งโบนัสปกติและโบนัสพิเศษจะต้องไม่เกินวงเงินที่กำหนดไว้

๒. เบี้ยเลี้ยง เบี้ยเลี้ยงแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ เบี้ยเลี้ยงเดินทาง พนักงานผู้ไปตรวจการ ไปปฏิบัติงาน หรือไปคุมงาน โดยมีเกณฑ์ระยะเดินทางทั้งไปและกลับไม่ต่ำกว่า ๑๐ กิโลเมตร และเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมง มีสิทธิขอเบิกเบี่ยเลี้ยงเดินทางได้โดยกำหนดตามอัตราเงินเดือนไว้ดังนี้คือ^๓

เงินเดือนเดือนละ			เบิกได้วันละ	
ตั้งแต่	๓๓๐	บาทลงมา	๕๐.๐๐	บาท
สูงกว่า	๓๓๐	บาทถึง ๕๕๐ บาท	๕๕.๐๐	บาท
สูงกว่า	๕๕๐	บาทถึง ๑๕๖๐ บาท	๕๐.๐๐	บาท
สูงกว่า	๑๕๖๐	บาทถึง ๒๕๕๐ บาท	๕๕.๐๐	บาท
สูงกว่า	๒๕๕๐	บาทถึง ๓๓๐๐ บาท	๖๐.๐๐	บาท
สูงกว่า	๓๓๐๐	บาทถึง ๕๕๐๐ บาท	๖๕.๐๐	บาท
สูงกว่า	๕๕๐๐	บาทถึง ๖๕๕๐ บาท	๗๐.๐๐	บาท
สูงกว่า	๖๕๕๐	บาทขึ้นไป	๘๐.๐๐	บาท

สำหรับผู้ว่าการให้เบิกเบี่ยเลี้ยงได้วันละ ๑๐๐ บาท

^๓ การรถไฟแห่งประเทศไทย ขอบังคับคณะกรรมการรถไฟ ฯ ฉบับที่ ๕๑ เรื่องกำหนดอัตราเบี่ยเลี้ยงเดินทางและเบี่ยเลี้ยงทำการเดินทาง แก้ไขเพิ่มเติม, ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๑

ขอ ๑

นอกจากนี้ผู้ไปปฏิบัติงานในบางจังหวัด เช่น สงขลา ยะลา สตูล ฯลฯ ยังมีสิทธิขอเบิกเบี้ยเลี้ยงเพิ่มขึ้นอีก ของอัตราที่กำหนดไว้ และถ้าหากเป็นการเดินทางโดยทางทุรกันดารเบิกเพิ่มได้ $\frac{2}{3}$ ของอัตราที่กำหนดไว้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการ

๒.๒ เบี้ยเลี้ยงทำการเดินทาง เป็นเงินที่จ่ายให้สำหรับผู้ปฏิบัติงานประจำขบวนรถ โดยมีอัตราเบี้ยเลี้ยงทำการเดินทางในอัตราต่อ ๑๐ กิโลเมตร ตามหลักที่กำหนดไว้ เช่น พนักงานรักษารถ อัตราเงินเดือน ๑,๐๒๐ บาทขึ้นไป เบิกเบี้ยเลี้ยงทำการเดินทางได้ในอัตรา ๐.๘๐ บาทต่อ ๑๐ กิโลเมตร เป็นต้น

๓. เงินยงชีพ การรถไฟ ฯ จ่ายเงินเพิ่มนอกจากอัตราเงินเดือน สำหรับพนักงานของการรถไฟ ฯ ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดภาคใต้ ๖ จังหวัด คือ ตรัง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เรียกเงินเพิ่มนี้ว่า " เงินยงชีพสำหรับพนักงานรถไฟในภาคใต้ " เรียกย่อ ๆ ว่า " ยช. ภาคใต้ " โดยผู้ที่ปฏิบัติงานในเขต ๖ จังหวัดดังกล่าว มีสิทธิได้รับเงินเพิ่มนอกเหนือจากเงินเดือนอีกคนละ ๕๐ บาทต่อเดือน

๕.๒ การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง

การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง (Promotion) หมายถึงการที่บุคคลนั้นได้ก้าวไปสู่ตำแหน่งงานที่สูงขึ้น ซึ่งหมายถึงความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น และบางครั้งเป็นการเพิ่มอัตราเงินเดือนสูงขึ้นกว่าเดิม นอกจากนั้นยังเป็นเสมือนสัญลักษณ์ แสดงสถานะที่สูงขึ้น เช่น มีอำนาจหน้าที่มากขึ้น เกียรติภูมิสูงขึ้น ถูกควบคุมงานน้อยลง ฯลฯ โดยปกติการเลื่อนขั้นจึงหมายถึงว่าได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการเลื่อนขั้นจึงมีอิทธิพลต่อขวัญหรือกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการตอบแทนสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

๔ การรถไฟแห่งประเทศไทย , ขอมบังคับคณะกรรมการ ฯ ฉบับที่ ๕๕ ว่าด้วยอัตราเงินเดือนสำหรับพนักงานของการรถไฟ ฯ , ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๐ ข้อ ๑

๕ Dale & Beach, Personnel : the Management of People at Work ; (New York : The MacMillan Company, 1963), p. 290

ที่ปฏิบัติงานด้วยความขยันหมั่นเพียร มีวิริยะอุตสาหะ การเลื่อนชั้นจึงควรพิจารณาโดย
ใช้หลักยุติธรรม ไม่ใช่มาจากแรงผลักดันอิทธิพล หรือความลำเอียง อันจะทำให้
ปฏิบัติงานเสียกำลังใจในการปฏิบัติงาน ๑๐

สำหรับพนักงานของการรถไฟ ฯ ในแต่ละชั้น ไม่ได้จัดแบ่งเป็นอันดับเหมือนเช่น
ข้าราชการจึงมีแต่การเลื่อนชั้นเงินเดือน และการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง วิธีเลื่อนชั้น
เลื่อนตำแหน่งเป็นไปโดยการแต่งตั้งไม่ใช่การสอบเลื่อนชั้นเหมือนเช่นข้าราชการ โดย
ถือหลักว่าผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อเลื่อนชั้น จะต้องเป็นผู้รักษากรในตำแหน่งของอัตราที่
วางนั้นมาก่อนไม่น้อยกว่า ๖ เดือน เมื่อครบกำหนดแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นสมควร ก็
ให้เสนอขอแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่รักษากร และเลื่อนชั้นขึ้นแทนกันในตำแหน่งที่ว่างได้
โดยถือหลักเกณฑ์การแต่งตั้งเพื่อเลื่อนชั้นดังต่อไปนี้คือ ๑๑

- ก. การแต่งตั้งเสมียนพนักงานชั้นรักษากร ในตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบ
เท่า จะต้องพิจารณาจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้ว ไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๘๒๐ บาท
- ข. การแต่งตั้งประจำแผนก ชั้นรักษากรในตำแหน่งหัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่า
จะต้องพิจารณาจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้ว ไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๑,๓๒๐ บาท
- ค. การแต่งตั้งหัวหน้าแผนก ชั้นรักษากรในตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า
จะต้องพิจารณาจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้วไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๒,๓๖๐ บาท
- ง. การแต่งตั้งหัวหน้ากอง ชั้นรักษากรในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน หรือ
เทียบเท่า จะต้องพิจารณาจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้วไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๔,๕๖๐ บาท

๑๐

Lloyd G. Reynold , " Promotion , Transfer and Separation " , Personnel
Administration : a point of view and a method , (New York: McGraw -Hill
Book Company . 1969) , p. 437

๑๑ การรถไฟแห่งประเทศไทย, คำสั่งทั่วไปที่ บกย. ๘๓/๒๕๑๑ เรื่องหลักเกณฑ์การ
พิจารณาแต่งตั้งเลื่อนชั้นพนักงานในการรถไฟ ฯ , ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๑๑ ขอ ๒

จ. การแต่งตั้งหัวหน้ากองหรือหัวหน้าสำนักงาน ขึ้นรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่า จะต้องพิจารณาจากผู้ที่ได้รับเงินเดือนอยู่แล้วไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๕,๕๐๐ บาท

แต่อาจผู้ที่ได้รับการเลื่อนชั้น เป็นผู้มีวิทยฐานะที่จะบรรจุในชั้นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ และการแต่งตั้งนั้นเป็นไปเพื่อเลื่อนชั้นใหญ่ของตามวิทยฐานะแล้ว ก็ไม่ต้องนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างบนมาใช้ ๑๒

วิธีดำเนินการขอเลื่อนชั้นพนักงาน เมื่อผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่า และหัวหน้าสำนักงาน เห็นสมควรที่จะเลื่อนชั้นพนักงานผู้ใดในสังกัดที่เห็นว่าเหมาะสม และอยู่ในหลักเกณฑ์อัตราเงินเดือนดังกล่าว ก็จะส่งรายชื่อไปยังกองควบคุมกำลังงาน เพื่อตรวจสอบอัตรากำลังตลอดจนประวัติในการทำงานของบุคคลนั้น เมื่อทางกองควบคุมกำลังงานตรวจสอบแล้ว ก็จะทำบันทึกเสนอต่อผู้ว่าการเมื่อให้อนุมัติแต่งตั้ง แต่บุคคลนั้นเป็นพนักงานตั้งแต่ชั้นประจำแผนกหรือเทียบเท่าลงมา เมื่อกองควบคุมฯ ตรวจสอบและยืนยันว่ามีอัตราว่างอยู่ ผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่าและหัวหน้าสำนักงาน มีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้งเพื่อเลื่อนชั้นใดเอง ๑๓

สำหรับพนักงานตั้งแต่ชั้นหัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ผู้ว่าการเป็นผู้อนุมัติแต่งตั้ง ถ้าเป็นพนักงานชั้นผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่าขึ้นไปผู้ว่าการเป็นผู้แต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรถไฟ ฯ ๑๔

๑๒ เรื่องเดียวกัน ข้อ ๓

๑๓ การรถไฟแห่งประเทศไทย , คำสั่งทั่วไปที่ บกบ. ๖๕/๒๕๐๕ เรื่องมอบอำนาจการบริหารงานให้แก่ผู้อำนวยการฝ่ายและหัวหน้าสำนักงาน , ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕ ข้อ ๒

๑๔ ข้อบังคับคณะกรรมการรถไฟแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๙๕ , ข้อ ๖

การแต่งตั้งเพื่อเลื่อนชั้นนี้ ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งจะแต่งตั้งบุคคลนั้นขึ้นรักษาการ
ในตำแหน่งที่ได้เลื่อนเป็นระยะเวลา ๖ เดือน เมื่อครบกำหนดแล้วทางกองควบคุม ฯ ก็จะมี
เสนอรายชื่อต่อผู้ว่าการ เพื่อให้อนุมัติแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่รักษาการ

การเลื่อนชั้นของพนักงานการรถไฟ ฯ นอกจากจะหมายถึงการเลื่อนตำแหน่งแล้ว
ในบางกรณียังหมายถึงการไต่ถอนอัตราเงินเดือนด้วย ทั้งนี้เพราะหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง
เลื่อนชั้นพนักงาน ได้กำหนดอัตราเงินเดือนของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งต่ำกว่าชั้นที่สูงขึ้นถึง ๓ ชั้น
ดังนั้นถ้าหากว่าบุคคลใดอยู่ในเกณฑ์อัตราเงินเดือนที่สามารถจะเลื่อนชั้นได้ และได้รับการ
แต่งตั้งให้เลื่อนชั้น ก็จะไต่ถอนอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นอีก ๓ ชั้น ในการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง
พร้อมกันไปด้วย

การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งพนักงาน นอกจากกระทำตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วยังมี
การแปลงอัตรา เพื่อเลื่อนชั้นพนักงานอีกกรณีหนึ่ง วิธีการแปลงอัตรานี้ใช้กับผู้บังคับบัญชา
เห็นสมควรว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมอันสมควรจะไต่ถอนชั้นเลื่อนตำแหน่ง แต่ไม่มี
อัตรากำลังว่างที่จะแต่งตั้งให้เลื่อนชั้น ก็อาจทำการแปลงอัตราของพนักงานผู้นั้น ให้เป็น
อัตรากำลังของชั้นที่จะเลื่อนเช่น แปลงอัตราเสมียนพนักงานเป็นอัตราชั้นประจำแผนก แปลง
อัตราชั้นประจำแผนกเป็นอัตราชั้นหัวหน้าแผนก ฯลฯ การแปลงอัตราเพื่อเลื่อนชั้นมีหลักเกณฑ์
ดังต่อไปนี้ ๑๕

๑. เป็นผู้มีความประพฤติดี มีความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานในหน้าที่มาด้วยความ
เรียบร้อย และเป็นผลดีแก่ทางราชการอันแท้จริง มีผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นรับรองมาด้วย
๒. ต้องเป็นผู้ที่ได้รับเงินเดือนเต็มขั้นของชั้นที่ครองอยู่แล้ว
๓. อัตรากำลังที่จะแปลงต้องเป็นอัตราของตำแหน่งที่ใช้วิชาเกี่ยวกับด้านเทคนิค หรือ
เป็นตำแหน่งที่ไต่รายงานสำคัญ เช่น ต้องอาศัยคุณวุฒิพิเศษ และต้องรับผิดชอบในงานที่มอบ
หมายให้กระทำอยู่แล้ว โดยผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่าตำแหน่งนั้น ๆ หาผู้ปฏิบัติงานได้ยาก
จำเป็นต้องสนับสนุนให้ครองตำแหน่งอยู่แล้วโดยผู้มีกำลังใจปฏิบัติงานด้วยดีสืบไป

๑๕ การรถไฟแห่งประเทศไทย , คำสั่งทั่วไปที่ ก. ๒๕๐/๕๕๓๘ เรื่องการแปลงอัตรา
เพื่อเลื่อนชั้นพนักงานในการรถไฟ ฯ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

๕. อัตราที่แปลงขึ้น เมื่อมีผู้ครองตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งพ้นหน้าที่ไปไม่ว่าในลักษณะใด ต้องแปลงอัตราดังกล่าวกลับลงไปเป็นอัตราเดิม

๕.๓ การเลื่อนชั้นเงินเดือน

อัตราเงินเดือนของพนักงานการรถไฟ ฯ กำหนดไว้ตามชั้นของพนักงาน โดยในแต่ละชั้นแบ่งเป็นชั้นเงินเดือนต่าง ๆ กัน และในชั้นเดียวกันได้กำหนดอัตราชั้นเงินเดือนแตกต่างกันไปตามระดับของเงินเดือนที่พนักงานได้รับอยู่ การเลื่อนชั้นเงินเดือนของพนักงานการรถไฟ ฯ เป็นไปตามชั้นเงินเดือนที่กำหนดไว้ (ตารางที่ ๕)

การเลื่อนชั้นเงินเดือนเป็นบำเหน็จความชอบประจำปีให้การรถไฟ ฯ ให้แก่พนักงานผู้ซึ่งได้รับการบรรจุเข้าทำงานหรือเลื่อนชั้นหรือเลื่อนเงินเดือนมาครบ ๑ ปีแล้ว (นับแต่เดือนตุลาคม) เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ แต่หากพนักงานผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่ง โดยอัตราเงินเดือนไม่เพิ่มขึ้น และยังไม่เต็มขั้นสูงสุดของตำแหน่งที่ครองอยู่เดิมก่อนการเลื่อนชั้น แม้จะดำรงตำแหน่งใหม่ไม่ครบ ๑๒ เดือน ก็ให้อยู่ในเกณฑ์พิจารณาการเลื่อนชั้นพนักงานพิจารณาจากผู้ที่สมควรสมบัติตามที่กำหนดไว้ ๑๖ เช่นต้องเป็นผู้มีวัชณธรรมอันดี ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของการรถไฟ ฯ มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ไม่เป็นผู้ที่ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ยกเว้นการไปฝึกงานหรือดูงานตามที่การรถไฟ ฯ ส่งไปหรือเห็นชอบด้วย ไม่มีวันลาเกินกว่า ๑๕ วัน ยกเว้นการลาตามระเบียบการลาซึ่งการรถไฟ ฯ อนุมัติไว้เป็นแต่ละกรณี ไม่ถูกตัดเงินเดือนเนื่องจากการปฏิบัติงานในรอบปีนั้น ๆ เป็นต้น

๑๖ การรถไฟแห่งประเทศไทย, คำสั่งทั่วไปที่ บกบ.๑๔/๒๕๑๒ เรื่องหลักเกณฑ์การเลื่อนเงินเดือนและค่าแรงงานประจำปีของผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ , ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๑๑ หมวด ๑, ข้อ ๓

โดยทั่วไป ผู้อำนวยการฝ่ายหรือเทียบเท่า และหัวหน้าสำนักงานเป็นผู้พิจารณา
เลื่อนชั้นพนักงานไคมีละ ๑ ชั้น โดยแบ่งผู้ปฏิบัติงานเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ผู้ปฏิบัติงานเข้มแข็งไคผลดีในรอบปี
๒. ผู้ปฏิบัติงานไคลดธรรมดา และไม่ไคเลื่อนชั้นเงินเดือนหรือค่าแรงงานมา
รอบปีหนึ่งแล้ว

ถ้าหากหัวหน้าฝ่ายและหัวหน้าสำนักงาน เห็นสมควรจะพิจารณาเลื่อนชั้นเงินเดือน
เป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น ต้องจัดทำรายงานชี้แจงเหตุผลเสนอผู้ว่าการ เป็นกรณีพิเศษ
เฉพาะราย โดยระบุนอกจากจะปฏิบัติงานเข้มแข็งไคผลดีในรอบปีแล้ว ยังเป็นผู้ปฏิบัติ
งานที่อยู่ในหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

๑. ปฏิบัติงานซึ่งเป็นการฝ่าอันตรายต่อชีวิต
๒. ปฏิบัติงานในท้องที่ทุรกันดาร มีความใช้ชุกชุม เป็นการเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต
๓. ปฏิบัติงานเกินกว่าชั้นที่ตนดำรงอยู่ หรือมีประสิทธิภาพสูงในการปฏิบัติงาน
ตามหน้าที่ โดยสามารถปฏิบัติงานนั้นให้ไคผลดีต่องานเป็นอย่างมาก
๔. ปฏิบัติงานโดยไคประวิญญูสติสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นประโยชน์ต่อการรถไฟ ฯ เป็น
พิเศษ
๕. ปฏิบัติงานตรากตรำ หรือรับผิดชอบการเงินเป็นจำนวนมาก

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏโดยทั่วไป พนักงานของการรถไฟ ฯ มักได้รับการพิจารณา
เลื่อนชั้นเงินเดือนทุกคน เว้นแต่ผู้ที่ปฏิบัติงานไม่ครบตามปีงบประมาณ หรือผู้ครองเงินเดือน
ชั้นสูงสุดของตำแหน่งนั้น ๆ อยู่แล้ว

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน , ข้อ ๓

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน , ข้อ ๔

๕.๔ สวัสดิการพนักงานของการรถไฟ ฯ

การที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งราชการ และธุรกิจ พยายามจัดสวัสดิการที่แตกต่าง
 ปฏิบัติกันอย่างเพียงพอ เพราะสวัสดิการต่างกันต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติงาน
 มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ซึ่งทำให้การปฏิบัติ
 งานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนั้นสวัสดิการที่ยังเป็นสิ่งล่อลวงคนที่มีความรู้ความ
 สามารถให้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานนั้น ซึ่งผลจากการที่ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ
 และมีกำลังใจในการปฏิบัติงานย่อมทำให้องค์กรหรือหน่วยงานนั้นเจริญก้าวหน้า และ
 สามารถดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำหรับการรถไฟ ฯ ได้จัดให้มีสวัสดิการในรูปต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้

สวัสดิการด้านสุขภาพและอนามัย

การรถไฟ ฯ จัดสวัสดิการแก่พนักงานไว้ดังนี้คือ ^{๑๔}

๑. บริการด้านโรงพยาบาลและสถานพยาบาลของการรถไฟ ฯ การรถไฟ ฯ
 ได้จัดตั้งที่ทำการแพทย์ขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะในส่วนกลางมีโรง
 พยาบาลรถไฟของการรถไฟ ฯ เอง เพื่อให้บริการตรวจ และรักษาพนักงานและ
 ครอบครัว โดยไม่คิดค่าบริการใด ๆ นอกจากค่ายา และถ้าเป็นพนักงานผู้มีรายได้ของ
 ตนเองและของคู่สมรสรวมกันไม่เกินเดือนละ ๓,๓๐๐ บาท หรือในรายที่มีบุตรมากได้
 รับการพิจารณายกเว้นไม่ต้องเสียค่ายา ในกรณีที่พนักงานหรือครอบครัวเข้าพักรักษาตัว
 ในโรงพยาบาลรถไฟในท้องสามัญไม่ต้องเสียค่าห้อง หากเป็นห้องพิเศษเสียเพียง ๑ ใน ๔

นอกจากนั้น โรงพยาบาลรถไฟยังให้บริการคลอดบุตรแก่พนักงานและครอบครัว
 โดยไม่คิดค่าบริการ และค่าการะใด ๆ ทั้งสิ้น

^{๑๔} การรถไฟแห่งประเทศไทย , ระเบียบการสงเคราะห์ปฏิบัติงานในกรณีป่วยเจ็บ
 ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๒. ให้ความช่วยเหลือด้านค่ารักษาพยาบาล พนักงานผู้มีรายได้อัตราของตนเอง และของคู่สมรสรวมกันไม่เกินเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท หรือครอบครัว สามารถเข้ารับ การรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลรถไฟได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และ หากไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลอื่น ๆ ยังมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ไม่ เกินถึงหนึ่งของอัตราที่จ่ายไป ค่าอาหารและค่าห้องเบ็ดได้ไม่เกินวันละ ๔๐ บาท สำหรับพนักงานที่มีรายได้อัตราของตนเอง และของคู่สมรสรวมกันเกินกว่าเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท แต่ไม่เกินเดือนละ ๓,๓๐๐ บาท ต้องเสียค่าธรรมเนียม และค่ารักษาพยาบาลตามที่ การรถไฟฯ กำหนดไว้ โดยได้รับลดหย่อนเฉพาะค่ายาพิเศษลงครึ่งราคา และในกรณี ที่ไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลอื่น ๆ ของทางราชการ มีสิทธิขอเบิกเงินค่า รักษาพยาบาลและค่ายาคืนอีกถึงหนึ่ง ถ้าเป็นสถานพยาบาลของเอกชนเบิกได้ ๑ ใน ๔ ค่าห้องและค่าอาหารไม่เกินวันละ ๖๐ บาท

ถ้าหากพนักงานผู้นั้นได้รับความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลรถไฟ จนกว่าจะหายโดยไม่ต้องเสียค่า ใช้จ่ายทั้งสิ้น และถ้าหากการรถไฟเห็นสมควรให้ไปรับการรักษาจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โรคในโรงพยาบาลแห่งอื่น การรถไฟฯ ก็จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งสิ้นตลอดระยะเวลา ที่ยังไม่ได้ออกจากงาน

นอกจากบริการด้านรักษาพยาบาลแล้ว การรถไฟฯ ยังยินยอมให้มีการชำระ ค่าใช้จ่ายในการบำบัดโรคด้วยวิธีเงินเชื่อ แต่เฉพาะผู้ปฏิบัติงานที่บรรจุเป็นประเภท ประจำ โดยฝ่ายบัญชีจะเป็นผู้หักเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนตามรายชื่อ และจำนวน เงินที่สำนักงานแพทย์ส่งมา

สวัสดิการด้านการเงิน แบ่งเป็น

๑. สวัสดิการเกี่ยวกับเงินทุนส่วนกลางคนรถไฟ

"เงินทุนส่วนกลางคนรถไฟ" เป็นเงินที่มาจากกาจำหน่ายข่าวสารให้ แก่คนรถไฟทางภาคใต้ เนื่องจากการขาดแคลนข่าวบริโภคในระยะเวลาหลังสงคราม โลกครั้งที่ ๒ การจำหน่ายผ้า เงินสมนาคุณที่บริษัทปูนซีเมนต์จำกัดให้ รวมทั้งเงินที่

เหลือจากกิจการอื่น ๆ การรถไฟ ฯ ได้พิจารณาจัดเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงาน
 รถไฟซึ่งประสบความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ โจรภัย หรืออุบัติเหตุต่างๆ
 คณะกรรมการจัดการเงินทูลส่วนกลางจะพิจารณาจ่ายเป็นเงินหรือเครื่องอุปโภคบริโภค
 ตามสมควรโดยทันที ถ้าหากเป็นกรณีที่พิจารณาว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างยิ่ง
 ก็อาจจ่ายเป็นพิเศษให้ครอบครัวละไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ทั้งนี้โดยอยู่ในดุลยพินิจของ
 คณะกรรมการจัดการเงินทูลส่วนกลางจะเห็นสมควร ^{๒๐}

๒. สวัสดิการค่านกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานของการรถไฟ ฯ

การรถไฟ ฯ ได้จัดตั้ง "กองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในการ
 รถไฟ ฯ" เรียกโดยย่อว่า "กองทุน ทสค." เป็นเงินที่เก็บจากผู้ปฏิบัติงานประจำ ซึ่ง
 อยู่ในอัตราค่าจ้างงานของการรถไฟ ฯ เป็นรายเดือนในอัตราร้อยละ ๕ ของเงินเดือน
 และการรถไฟ ฯ จ่ายสมทบอีกในอัตราร้อยละ ๑๐ ของเงินเดือนของผู้ปฏิบัติงานประจำ
 ทั้งหมด ^{๒๑} มีคณะกรรมการเรียกว่า "คณะกรรมการจัดการกองทุนสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงาน"
 รับผิดชอบในความปลอดภัยและความเจริญมั่นคงของกองทุน ฯ ออกระเบียบเพื่อปฏิบัติ
 การให้เป็นไปด้วยความเหมาะสม รัศกุ่มและเรียบร้อย ^{๒๒} และมีอำนาจในการนำเงิน
 กองทุนไปแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่เสี่ยงภัย โดยรวมคอกผลที่ได้เข้ากับกองทุน ฯ

^{๒๐} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ระเบียบการฉบับที่ ๑๗ ว่าด้วยการช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงาน
 ของการรถไฟ ฯ จากเงินทูลส่วนกลาง ค.ร.พ., ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๙๖

^{๒๑} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ข้อบังคับคณะกรรมการ ฯ ฉบับที่ ๑๑ ว่าด้วยกองทุน
 สำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ , ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๔๙๕, ข้อ ๒

^{๒๒} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ข้อบังคับคณะกรรมการ ฯ ฉบับที่ ๔๘ ว่าด้วยกองทุน
 สำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ แก้ไขเพิ่มเติม , ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม
 ๒๕๑๑ , ข้อ ๑

ผู้ปฏิบัติงานของการรถไฟ ฯ ได้รับการสงเคราะห์จากกองทุน ฯ ดังต่อไปนี้คือ^{๒๓}

๒.๑ ในกรณีที่พนักงานมีบุตรสืบลายโลหิต ซึ่งจดทะเบียนรับรองตามกฎหมายที่ยังมีชีวิตอยู่นับตั้งแต่บุตรคนที่ ๓ ขึ้นไป มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือเป็นการสงเคราะห์บุตรนับแต่บุตรคนที่ ๓ ขึ้นไปคนละ ๒๐ บาทต่อเดือนจนกว่าบุตรที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นจะบรรลุนิติภาวะหรือมีงานทำ

๒.๒ ถ้าพนักงานหรือภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายคลอดบุตร มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือจากกองทุน ทสค. คราวละ ๒๐๐ บาท

๒.๓ การสงเคราะห์ในกรณีออกจากการงาน ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในบทต่อไป

๒.๔ ถ้าพนักงานของการรถไฟ ฯ ถึงแก่กรรม ผู้จัดการศพมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือค่าทำศพจากกองทุน ฯ เป็นจำนวน ๓ เท่าของเงินเดือนของผู้ตายในเดือนสุดท้าย

สวัสดิการเงินกู้

พนักงานของการรถไฟ ฯ สามารถกู้เงินจากกองทุน ทสค. ได้ตามระเบียบการที่คณะกรรมการ ทสค. กำหนดไว้ดังต่อไปนี้คือ^{๒๔}

๓.๑ กู้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากหนี้สิน ที่อยู่อาศัย การเจ็บป่วยในครอบครัว การศึกษาของตนเอง การจัดหายานพาหนะเพื่อไปปฏิบัติงานและการประสพวินาศภัย พนักงานที่มีสิทธิกู้ต้องเป็นผู้ถูกหักเงินเข้าสมทบกองทุน ทสค. มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๔ เดือน กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๙๕ ของเงินทสค. ที่ตนได้ถูกเก็บไว้ โดยผู้เสียดอกเบี้ยให้กองทุน ฯ ในอัตราร้อยละ ๘ ต่อปี กำหนดผ่อนชำระพร้อมดอกเบี้ย

^{๒๓} การรถไฟแห่งประเทศไทย, เรื่องเดิม, ข้อ ๑๔ , ๑๕, ๑๖

^{๒๔} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ระเบียบการจัดการกองทุน ทสค. สำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ , วาทกรรมใหญ่เงิน ทสค. เพื่อบรรเทาหนี้สินเพิ่มเติม, ฉบับที่ ๖ ก., ๖ ค., ๖ ง. , ๖ จ. และ ๖ ฉ.

เป็นรายเดือนภายในเวลาไม่เกิน ๒๐ เดือน แต่ก่อนชำระไปแล้ว ๑๒ เดือน
มีสิทธิขอกู้ใหม่โดยกองทุน ฯ หักหนี้ที่ค้างชำระออกจากเงินที่ขอกู้ใหม่

๓.๒ กู้เพื่อใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบ
การช่วยเหลือราชการผู้มีรายได้น้อยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๐๖
พนักงานที่มีสิทธิกู้ ต้องเป็นผู้มีรายได้เกินกว่าเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท แต่ไม่เกินเดือนละ
๓,๓๐๐ บาท กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงแต่ละภาค
ของโรงเรียนที่บุตรของลูกกำลังศึกษาอยู่ และไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของเงิน หสค. ที่ตน
ได้ถูกเก็บไว้ ลูกต้องเสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๘ ต่อปี กำหนดผ่อนชำระพร้อมดอกเบี้ย
ภายในเวลา ๓ เดือน การรถไฟ ฯ รับภาระนำค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงไปชำระให้
แก่โรงเรียนต่าง ๆ

แต่ถ้าเป็นผู้ที่ถูกศาลสั่ง หรือกองบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหมายหรือ
คำสั่งยึดหรืออายัดเงินของผู้นั้นมายังการรถไฟ ฯ แล้วไม่มีสิทธิขอกู้เงินใน ๒ กรณีดังกล่าว
ข้างตน

๓.๓ กู้เพื่อปลูกบ้านอยู่อาศัย พนักงานที่ปฏิบัติงานในกรมรถไฟและ/หรือใน
การรถไฟ ฯ ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ไม่มีบ้านอยู่อาศัยเป็นของตนเอง
มีแต่ที่ดิน สามารถขอกู้เงินจากกองทุน หสค. เพื่อปลูกบ้านอยู่อาศัยโดยนำที่ดินแปลง
นั้นมาทำสัญญาขายฝากให้แก่กองทุน ฯ ในระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี เสียดอกเบี้ยใน
อัตราร้อยละ ๘ ต่อปี จำนวนเงินที่กู้ได้ไม่เกินร้อยละ ๘๕ ของราคาที่ดิน โดยถือราคา
ประเมินประกอบกับราคาซื้อขาย

๒๕

การรถไฟแห่งประเทศไทย, ระเบียบการจัดการกองทุน หสค. สำหรับจ่ายสงเคราะห์
ผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ ฉบับที่ ๕ วากยการใหญ่เงิน หสค. เพื่อปลูกบ้านสำหรับอยู่
อาศัย , ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๐๓



สวัสดิการค่านาปนกิจสงเคราะห์

เป็นบริการที่ให้เฉพาะผู้เป็นสมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือการนาปนกิจศพ
ผู้ปฏิบัติงานของการรถไฟ ฯ พนักงานที่ได้รับบรรจุมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ เดือน มีสิทธิ
สมัครเข้าเป็นสมาชิกนาปนกิจของการรถไฟ ฯ ยกเว้นผู้มีอายุครบ ๕๕ ปีบริบูรณ์ โดย
เสียค่าสมัครครั้งแรก ๑๐๐ บาท สมาชิกมีหน้าที่เสียเงินช่วยนาปนกิจสมาชิกถึงแก่กรรม
รายละ ๒ บาท

สำหรับการจ่ายเงินเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมลง มีหลักเกณฑ์ว่า ^{๒๖}

๑. ในกรณีที่สมาชิกภาพของผู้นั้นสมบูรณ์มาก่อน ๑ มกราคม ๒๕๐๒ คณะกรรมการอำนวยการนาปนกิจจะหักเงินช่วยนาปนกิจจากสมาชิกนาปนกิจทั้งหมดสำหรับศพหนึ่ง ๆ ไว้เป็นค่าใช้จ่าย และสมทบทุนนาปนกิจในอัตราร้อยละ ๕ ส่วนที่เหลืออีก ๕๕ ٪ จ่ายแก่ผู้ประสงค์จะจัดการนาปนกิจ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการนาปนกิจ
๒. ในกรณีที่สมาชิกภาพของผู้นั้นสมบูรณ์ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ คณะกรรมการอำนวยการนาปนกิจ จะหักไว้ในอัตราร้อยละ ๑๐ ส่วนที่เหลืออีก ๙๐ ٪ จ่ายเพื่อค่าใช้จ่ายในการนาปนกิจ
๓. ถ้าผู้ถึงแก่กรรม เป็นผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนาปนกิจ ภายหลังจากวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ให้จ่ายเงินค่าช่วยนาปนกิจ ดังนี้ ^{๒๗}
 - ๓.๑ ถ้าถึงแก่กรรมลง เมื่ออายุการเป็นสมาชิกต่ำกว่า ๑ ปี ให้จ่ายเงินค่าช่วยนาปนกิจ ๕๐ ٪ ของเงินช่วยนาปนกิจจากสมาชิกนาปนกิจทั้งหมด

^{๒๖} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ระเบียบการฉบับที่ ๑๔ ก. ว่าด้วยทุนนาปนกิจผู้ปฏิบัติ
งานในการรถไฟ ฯ พ.ศ. ๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติม) ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๐๑ ,
ขอ ๑ และขอ ๒

^{๒๗} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ระเบียบการฉบับที่ ๑๔ค. ว่าด้วยทุนนาปนกิจผู้ปฏิบัติ
งานในการรถไฟ ฯ พ.ศ. ๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติม), ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๑
ขอ ๔

๓.๒ ถ้าถึงแก่กรรมลง เมื่ออายุการเป็นสมาชิกตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป และไม่
เกิน ๒ ปี ให้จ่ายเงินค่าช่วยฌาปนกิจให้ ๗๕ ٪ ของเงินที่ช่วยฌาปนกิจจากสมาชิก
ฌาปนกิจทั้งหมด

๓.๓ ถ้าถึงแก่กรรมลง เมื่ออายุการเป็นสมาชิกกว่า ๒ ปีขึ้นไป ให้จ่าย
เงินค่าช่วยฌาปนกิจโดยหักเป็นค่าใช้จ่ายสมทบทุนฌาปนกิจในอัตราร้อยละ ๑๐

สวัสดิการด้านการศึกษา

เนื่องจากการรถไฟ ฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นปัจจัยหนึ่ง
ที่ส่งเสริมสร้างคนใหม่มีความรู้ความสามารถ อันจะเป็นผลให้เกิดความเจริญขึ้นแก่สังคม
ที่มีบุคคลเหล่านั้น การรถไฟ ฯ จึงได้พยายามหาทางส่งเสริมให้พนักงานมีโอกาสไปศึกษา
ต่อในสถาบันชั้นสูงทั้งต่างประเทศ และภายในประเทศ นอกจากนี้ยังได้ให้ความช่วยเหลือ
ในเรื่องค่าเล่าเรียนของบุตรพนักงาน ซึ่งผู้เขียนจะไดกล่าวในรายละเอียดต่อไปคือ

๑. การลาไปศึกษาต่อต่างประเทศ

การรถไฟ ฯ ได้อนุญาตให้พนักงานลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยทุน
ส่วนตัว และให้ได้รับเงินเดือนเต็มในระหว่างลาโดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ
รถไฟ ฯ ทุกสาย^{๒๔} แต่ทั้งนี้การลาไปเรียนต้องไม่เป็นการเสียหายแก่กิจการงานของ
การรถไฟ ฯ ในหน้าที่ของผู้ขอลา และวิชาที่ไปศึกษาเพิ่มเติมนั้นเป็นประโยชน์แก่หน้าที่
การงาน โดยผู้ขอลาต้องนำหลักสูตรของสถานศึกษาที่รับตนเข้าศึกษารวมทั้งผลการสอบ
ภาษาต่างประเทศจากสถาบันภาษาที่การรถไฟ ฯ กำหนดไว้ เสนอต่อกรรมการรถไฟ ฯ เพื่อ
ประกอบการพิจารณา

^{๒๔} การรถไฟแห่งประเทศไทย, คำสั่งที่ ๖๖๖/๒๕๑๑ เรื่องหลักเกณฑ์การ
อนุญาตให้พนักงานรถไฟลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศโดยทุนส่วนตัว และได้รับเงินเดือน
เต็ม , ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๑



สำหรับพนักงานที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วต้องการลาไปศึกษา เพื่อทำปริญญาต่อ ต้องเป็นผู้ที่มีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี มีเวลาการทำงานในการรถไฟ ฯ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ ส่วนพนักงานที่ยังไม่ได้รับปริญญาขอลาไปศึกษาเพื่อรับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตร ต้องมีอายุไม่เกิน ๓๕ ปี และถ้าเป็นผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ห้า และประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูงมาแล้วต้องมีเวลาการทำงานในการรถไฟ ฯ ไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ ส่วนผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ต้องมีเวลาการทำงานในการรถไฟ ฯ ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์ การรถไฟ ฯ กำหนดระยะเวลาอนุญาตผู้ที่ยังไม่ได้รับปริญญาตรีให้ลาไปศึกษาได้ไม่เกิน ๒ ปี ผู้ที่ยังไม่ได้รับปริญญาและไปศึกษาเพื่อรับปริญญาตรี ให้ลาไปศึกษาได้ไม่เกิน ๕ ปี ส่วนผู้ที่ยังไม่ได้รับประกาศนียบัตร ให้ลาไปศึกษาได้ไม่เกิน ๔ ปี แต่กำหนดเวลาเหล่านี้อาจพิจารณาขยายให้ตามความเห็นสมควร โดยตลอดระยะเวลาของการศึกษาพนักงานผู้นั้นต้องอยู่ในความควบคุมของ ก.พ. เมื่อกลับมาแล้วจะต้องปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามเท่าของเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษา

การอนุญาตให้พนักงานลาไปศึกษาในแต่ละคราวนั้น การรถไฟ ฯ กำหนดโควตาให้สำหรับฝ่ายการเดินรถ ฝ่ายการช่างกล และฝ่ายการช่างโยธา ฝ่ายละไม่เกิน ๕ นาย ฝ่ายการบัญชี และฝ่ายธุรการ ไม่เกินฝ่ายละ ๓ นาย ส่วนสำนักงานต่าง ๆ ทุกสำนักงาน ไม่เกินสำนักงานละ ๒ นาย ทั้งนี้ถ้าหมดโควตาแล้วจะต้องรอให้รายชื่อที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาอยู่แล้ว กลับมาก่อนจึงจะพิจารณาสำหรับรายชื่อไป ภายในโควตาที่กำหนดให้ได้

๒. การลาไปศึกษาต่อในประเทศ

เนื่องจากมีมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๑๕๔/๒๔๕๓ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๔๕๓ ให้ถือเป็นหลักการว่าข้าราชการที่ขอขอลาไปศึกษาวิชาในสถานศึกษาของรัฐบาลโดยขอรับเงินเดือนเต็มในระหว่างลาแล้ว หากไม่เป็นการเสียหายแก่ทางราชการ ให้เจ้าสังกัดพิจารณาอนุญาตได้ตามความจำเป็นและ

เหมาะสม และเมื่อได้อนุญาตให้ข้าราชการลาไปศึกษาแล้ว ต้องทำสัญญาผูกมัดตนเอง
เกี่ยวกับที่ใดกระทำแก่นักศึกษาที่ลาไปศึกษา ณ ต่างประเทศด้วย ซึ่งการรถไฟ ฯ พิจารณา
แล้วเห็นเป็นการสมควรที่จะถือปฏิบัติโดยอนุโลมตามนัยแห่งมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เพื่อ
สนับสนุนให้พนักงานรถไฟได้มีโอกาสไปศึกษาวิชาเพิ่มเติมให้ได้มีทางก้าวหน้าและเป็นประโยชน์
แก่กิจการรถไฟ ฯ การรถไฟ ฯ จึงได้วางระเบียบการอนุญาตให้พนักงานลาไปศึกษาโดย
ให้ได้รับเงินเดือนเต็มในระหว่างลา โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภทคือ ^{๓๐}

๑. ลาไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อรับปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรที่เทียบเท่าปริญญา
ตรี ผู้ที่มีสิทธิขอลาไปเรียนต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นสูง
มาแล้ว อายุไม่เกิน ๒๕ ปี มีเวลาการทำงานในการรถไฟ ฯ ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์
บุคลากรต้องแสดงหลักฐานการเข้าศึกษาพร้อมด้วยหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้น
เสนอต่อกรรมการรถไฟ ฯ ประกอบการพิจารณา การลาไปเรียนนี้อนุญาตให้ลาได้ไม่เกิน ๕ ปี
ถ้าผู้ใดสอบตก ๒ ปี หรือถูกทางมหาวิทยาลัยให้ออก หรือถ้าผู้ใดเรียนสำเร็จก่อนกำหนด
เวลาที่การรถไฟ ฯ อนุญาตให้ลา ผู้นั้นต้องกลับเข้าทำงานในการรถไฟ ฯ ตามเดิม หรือ
ในกรณีที่ผู้นั้นว่างไม่มีการศึกษา ต้องกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ของตนตามเดิมในการรถไฟ ฯ ใน
ระยะเวลาที่ไม่มีศึกษานั้น และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องปฏิบัติงานให้แก่การรถไฟ ฯ
เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามเท่าของระยะเวลาที่ลาไปศึกษา

๒. ลาไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อรับปริญญาโท หรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาโท
ผู้ที่มีสิทธิขอลาไปเรียนต้องได้รับอนุปริญญา หรือปริญญาตรี หรือประกาศนียบัตรที่เทียบเท่ามา
แล้ว อายุไม่เกิน ๓๕ ปี มีเวลาการทำงานในการรถไฟ ฯ ไม่น้อยกว่า ๓ ปีบริบูรณ์
อนุญาตให้ลาได้ไม่เกิน ๓ ปี โดยมีเงื่อนไขต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ที่ลาไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อ
รับปริญญาตรี

^{๓๐} การรถไฟแห่งประเทศไทย , ระเบียบการอนุญาตให้พนักงานรถไฟลาไปศึกษาในสถาน
ศึกษาของรัฐบาลภายในประเทศ , ลงวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๔๘๔ , ข้อ ๑ และข้อ ๒

การอนุญาตให้พนักงานลาไปศึกษานี้ การรถไฟ ฯ กำหนดโควตาไว้ว่า ^{๓๑}

ลำดับ	ฝ่าย/สำนักงาน	อนุญาตให้ลาได้คราวละไม่เกิน	จำนวนคน
๑.	ฝ่ายธุรการ	อนุญาตให้ลาได้คราวละไม่เกิน	๓ คน
๒.	ฝ่ายการบัญชี	" "	๒ คน
๓.	ฝ่ายการเดินรถ	" "	๒ คน
๔.	ฝ่ายการช่างกล	" "	๔ คน
๕.	ฝ่ายการช่างโยธา	" "	๔ คน
๖.	สำนักงานอาณานิคม	" "	๑ คน
๗.	สำนักงานคลังพัสดุ	" "	๑ คน
๘.	สำนักงานแพทย์	" "	๒ คน
๙.	สำนักงานรถไฟสายแมกกลอง	" "	๑ คน

๓. การช่วยเหลือค่าน้ำค่าเล่าเรียนบุตรของ พนักงาน

การช่วยเหลือค่าน้ำค่าเล่าเรียนบุตร เป็นสวัสดิการหนึ่งที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพนักงาน การรถไฟ ฯ ได้กำหนดหลักการให้ความช่วยเหลือไว้ดังนี้ คือ

๓.๑ พนักงานที่มีรายได้ไม่เกินเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท ได้รับสิทธิการช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตร และค่าบำรุงการศึกษาหรือเงินค่าธรรมเนียมอื่น ๆ โดยการรถไฟ ฯ ช่วยออกให้ทั้งหมด

๓.๒ ผู้ที่มีรายได้เกินกว่าเดือนละ ๑,๕๖๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓,๓๐๐ บาท ออกให้ครึ่งหนึ่ง

๓.๓ ผู้ที่มีรายได้เกินกว่าเดือนละ ๓,๓๐๐ บาท ออกให้เฉพาะค่าเล่าเรียนบุตรครึ่งหนึ่งเท่านั้น

^{๓๑} เรื่องเดียวกัน ข้อ ๘

สวัสดิการบ้านที่อยู่อาศัย

๑. การจัดสรรที่ดิน เพื่อเป็นการสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานใหม่ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง คณะกรรมการกองทุน ทสค. ให้นำเงิน ทสค. ไปจัดซื้อที่ดินและปลูกสร้างอาคารในที่ดินที่ซื้อ มา เพื่อจัดสรรให้ผู้ปฏิบัติงานเช่าซื้อ โดยกำหนดเวลาให้ผู้ปฏิบัติงานที่เช่าซื้อชำระเงินเป็นงวด ๆ โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราที่เห็นสมควร ^{๓๒} การรถไฟ ฯ ได้ดำเนินการจัดสรรที่ดินไปแล้ว ๒ โครงการ คือ

โครงการที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๗ การรถไฟ ฯ ได้จัดสรรที่ดินบริเวณตำบลทุ่งสองห้อง อำเภอบางเขน โดยแบ่งที่ดินออกเป็น ๒๖๑ แปลง แปลงละประมาณ ๑๐๐ ตารางวา ได้ปลูกสร้างบ้านพักตามความประสงค์ของผู้เช่าซื้อจำนวน ๑๔๓ หลัง นอกจากนั้นเป็นการเช่าซื้อเฉพาะที่ดิน กำหนดระยะเวลาเช่าซื้อไม่เกิน ๑๕ ปี คิดดอกเบี้ยร้อยละ ๕ ต่อปี

โครงการที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๔ จัดสรรที่ดินแปลงใหม่ ซึ่งมีบริเวณเนื้อที่ติดต่อกับที่ดินจัดสรรตำบลทุ่งสองห้องแปลงเดิมไปทางทิศเหนือ รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๔ ไร่ ๑ งาน ๔๐ วา โดยได้ให้ผู้ปฏิบัติงานรถไฟ ได้แสดงความจำนงมาก่อนแล้วเมื่อปี ๒๕๑๐ ที่ดินแปลงใหม่สามารถจัดสรรให้ผู้เช่าซื้อได้ทั้งสิ้น ๑๓๖ แปลง แปลงละ ๑๐๐ ตารางวา กำหนดหลักเกณฑ์ของผู้เช่าซื้อไว้ว่า ^{๓๓}

- ๑. ผู้มีสิทธิเช่าซื้อต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานรถไฟประเภทประจำ มีรายได้ตั้งแต่เดือนละ ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป

^{๓๒} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ข้อมบังคับคณะกรรมการฉบับที่ ๕๖ ว่าด้วยกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในการรถไฟ ฯ แก้ไขเพิ่มเติม, ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ ข้อ ๑ และ ข้อ ๒

^{๓๓} การรถไฟแห่งประเทศไทย, ประกาศรถไฟเรื่องการจัดสรรที่ดิน ตำบลทุ่งสองห้อง, (ครั้งที่ ๒) อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร ให้ปฏิบัติงานรถไฟเช่าซื้อ, ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๔

๒. มีสิทธิของข้อใดคนละแปลง หากมีผู้ขออนุญาตเช่าเข้ามาเกินกว่าจำนวนแปลง จะพิจารณาจัดสรรโดยวิธีจับสลาก

๓. ผ่อนส่งโดยหักจากบัญชีเงินเคื่อน หรือค่าจ้าง เป็นรายเดือนภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒๐ ปี โดยกำหนดระยะเวลาการผ่อนส่งภายใน ๕ ปี ๑๐ ปี ๑๕ ปี และ ๒๐ ปี

๒. บ้านพักอาศัยสำหรับผู้ปฏิบัติงานของการรถไฟ ฯ นอกจากการจัดสรรที่ดินแล้วการรถไฟ ฯ ยังได้จัดบ้านพักเพื่อให้ที่อยู่อาศัยแก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยไม่คิดค่าเช่าประการใดในปัจจุบันแบ่งเป็น

๒.๑ ในส่วนกลาง

ก. บ้านพักอาจารย์ และพนักงานของสำนักงานศูนย์การฝึก อยู่ในบริเวณสำนักงานศูนย์การฝึก ฯ

ข. นิคมบ้านพัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านเดินรถ และขนส่ง โดยอยู่อาศัย ที่ใดมีกิจการรถไฟที่รับผิดชอบน้อย และมีผู้ปฏิบัติงานเพียงไม่กี่คน การรถไฟ ฯ ก็สร้างที่อยู่อาศัยให้น้อย และถ้าบริเวณแห่งใดมีพื้นที่ที่จะต้องรับผิดชอบมาก การรถไฟ ฯ ก็สร้างอาคารบ้านพักให้มาก และจัดให้มีบริเวณอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนอย่างมีระเบียบเรียกว่า "นิคมบ้านพักผู้ปฏิบัติงานรถไฟ" ในส่วนกลางมีนิคมบ้านพักที่วัดคางเขน สามเหลี่ยมจิตรลดา มัถกะสัน สถานีแม่น้ำ หลังสถานีชุมทางบางซื่อ ตึกแดง กองก่อสร้าง และก.ม.๑๑ ย่านพหลโยธิน บางซื่อ สถานีธนบุรี สถานีคลองสาน และสถานีมหาชัย

๒.๒ ในส่วนภูมิภาค มีนิคมบ้านพักอยู่ตามเส้นทางรถไฟสายต่าง ๆ คือ

ก. เส้นทางสายตะวันออก มีนิคมบ้านพักที่สถานีฉะเชิงเทรา สถานีปราจีนบุรี สถานีกันทรบุรี สถานีวัดนานคร และสถานีอรัญประเทศ

ข. เส้นทางสายตะวันออกเฉียงเหนือ มีนิคมบ้านพักที่สถานีสระบุรี สถานีชุมทางแก่งคอย สถานีนครราชสีมา สถานีขอนแก่น สถานีอุดรธานี สถานีนาทา สถานีหนองคาย สถานีลำชี สถานีศรีสะเกษ และสถานีอุบลราชธานี

ค. เส้นทางสายเหนือ มีนิคมบ้านพักที่สถานีอยุธยา สถานีชุมทางบ้านภาชี สถานีลพบุรี สถานีตาคลี สถานีนครสวรรค์ สถานีปากน้ำโพ สถานีพิษณุโลก สถานีสวรรคโลก สถานีคีลาอาสน์ สถานีเคนชัย สถานีนครลำปาง และสถานีเชียงใหม่

ง. เส้นทางภาคใต้ มีนิคมบ้านพักที่สถานีนครปฐม สถานีกาญจนบุรี สถานีบ้านโป่ง สถานีราชบุรี สถานีเพชรบุรี สถานีหัวหิน สถานีวังกั๊พง สถานีประจวบคีรีขันธ์ สถานีปราณบุรี สถานีชุมพร สถานีสุราษฎร์ธานี สถานีชุมทางทุ่งสง สถานีกันตัง สถานี นครศรีธรรมราช สถานีพัทลุง สถานีชุมทางหาดใหญ่ สถานียะลา สถานีตันหยงมัส และ สถานีสุโขทัย

สวัสดิการท่านอื่น ๆ

นอกจากสวัสดิการดังกล่าวข้างต้น การรถไฟ ฯ ยังมีสวัสดิการอื่น ๆ อีก อันเป็นสวัสดิการพิเศษของการรถไฟ ฯ คือ

๑. การรถไฟ ฯ เป็นผู้ออกภาษีเงินได้ทั้งหมดให้แก่พนักงาน ^{๓๔}
๒. พนักงานผู้มีเงินเดือนต่ำกว่าเดือนละ ๑,๐๒๐ บาท ซึ่งมีหน้าที่ต้องแต่งเครื่องแบบเป็นประจำ และได้ปฏิบัติงานมาครบ ๓ เดือนบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิได้รับเงินทดแทนค่าผ้าเครื่องแบบ ในอัตราเท่ากับราคาผ้าเป็นจำนวน ๘.๗๐ เมตร ต่อปีทุกตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งนายสถานี ผู้ช่วยสถานี พนักงานหามล้อ พนักงานพวงรถ ฯลฯ
๓. ถ้าทำงานในการรถไฟ ฯ มาครบ ๓ ปีบริบูรณ์แล้ว พนักงานผู้นั้นมีสิทธิขอเบิกทางเชิงบำเหน็จ (ใช้ในกิจการส่วนตัว) ใ้คุ้มครองการโดยสารรถไฟ ฯ สำหรับตัวเองรวมทั้งครอบครัว (บุตร ภรรยา หรือสามี) ตลอดทางทุกสายได้ปีละ ๒ ครั้ง ครั้งหนึ่งมีกำหนดไม่เกิน ๓๐ วัน ถ้า

^{๓๔}การรถไฟแห่งประเทศไทย, คำสั่งทั่วไปที่ ก. ๘๓/๒๕๔๖ เรื่องให้พนักงานและ眷眷ของการรถไฟ ฯ ใ้รับการช่วยเหลือค่าเล่าเรียนบุตรและใ้รับยกเวนค่าเสียภาษีเงินได้ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๔

เกินหนึ่งเป็น ๒ ครั้ง เว้นแต่จำเป็นอาจจะขยายเวลาให้เกิน ๓๐ วัน
แต่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าการ

การออกใบเบิกทางเชิงบำเหน็จให้แก่พนักงาน ถือหลักเกณฑ์ว่า ^{๓๕}

๓.๑ ผู้ที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๓,๓๐๐ บาทขึ้นไป หรือครองตำแหน่งซึ่งมี
อัตราเงินเดือนตั้งแต่ ๓,๓๐๐ บาทขึ้นไป ให้ออกใบเบิกทางชั้น ๑ กับ
อนุญาตให้มีคนรับใช้หรือคนติดตาม ๒ คน นั่งชั้น ๓ เดินทางไปพร้อม
ควย

๓.๒ ผู้ที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๑,๐๖๐ บาทขึ้นไปถึง ๓,๑๖๐ บาทหรือ
ครองตำแหน่งซึ่งมีอัตราเงินเดือนตั้งแต่ ๑,๐๖๐ บาทขึ้นไปให้
ออกใบเบิกทางชั้น ๒ กับอนุญาตให้มีคนรับใช้หรือคนติดตาม ๑ คน
นั่งชั้น ๓ เดินทางไปพร้อมควย

๓.๓ ผู้ที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๑,๐๖๐ บาท ให้ออกใบเบิกทางชั้น ๓

ถ้าผู้มีสิทธิได้รับใบเบิกทาง เป็นผู้ครองตำแหน่งตามอัตราเงินเดือนที่กำหนดไว้
ข้างกล่าว จะได้รับสิทธิในรถนอนตามชั้นของใบเบิกทางได้เช่น นาย ก. อัตราเงินเดือน
๓,๓๐๐ บาท ครองตำแหน่งหัวหน้ากอง มีสิทธิขึ้นไปในรถนอนเอก โดยไม่ต้องเสียค่า
ธรรมเนียมรถนอน แต่ถ้านาย ก. มีอัตราเงินเดือน ๓,๓๐๐ บาท ครองตำแหน่งหัวหน้า
แผนกประสงค์จะขึ้นไปในรถนอนเอก จะต้องเสียค่าธรรมเนียมรถนอน

สำหรับพนักงานที่มีสิทธิใช้ใบเบิกทางเชิงบำเหน็จชั้น ๑ และชั้น ๒ ถ้ามีบุตรอายุ
ไม่เกิน ๑๒ ปี เดินทางไปควยจะขอให้คนเลี้ยงเด็กสำหรับคนแลบุตรในระหว่างเดินทางนั่ง
ในรถชั้นเดียวกันกับที่ตนนั่งก็ได้ แต่หาขอให้คนเลี้ยงเด็กแล้ว จำนวนคนติดตามที่อนุญาตให้
ไปควยได้ตามสิทธิก็ต้องลดลง เช่น ผู้ถือใบเบิกทางชั้น ๑ มีคนติดตามไปควย โดยนั่งชั้น ๓

ได้ ๒ คน ถ้าขอให้คนเลี้ยงเด็กเสีย ๑ คน ก็คงเหลือคนติดตามอีกคนเดียว แต่ถ้าขอ
ให้คนเลี้ยงเด็กเสียทั้ง ๒ คน ก็เป็นอันหมดสิทธิที่จะพาคนติดตามไปค่าย หรือผู้ถือใบ
เบิกทางชั้น ๒ ถ้าพาคนเลี้ยงเด็กไปค่ายแล้วคนติดตามก็เป็นอันไม่มี

ในกรณีที่ขอคนเลี้ยงเด็กไว้ในใบเบิกทาง แต่ขณะเดินทางไม่มีบุตรอายุไม่เกิน
๑๒ ปีไปค่าย คนเลี้ยงเด็กที่ระบุไว้ในใบเบิกทาง จะต้องเปลี่ยนฐานะเป็นคนติดตามและ
จะต้องโดยสารไปในรถชั้น ๓ เว้นแต่ขบวนรถที่โดยสารไปนั้นไม่มีรถชั้น ๓ ก็อนุญาตให้
โดยสารไปในที่นั่งชั้นต่ำที่สุดของขบวนรถนั้นได้

นอกจากนั้น การรถไฟ ฯ ยังให้สิทธิขอใบเบิกทางเป็นพิเศษแก่บุตรของพนักงาน
โดยไม่จำกัดอายุ ที่ไปเรียนในโรงเรียนต่างถิ่น เพื่อเยี่ยมชมบิดามารดาในโอกาสปิด
เทอม โดยให้โดยสารที่นั่งชั้นเดียวกันกับพนักงานผู้เป็นบิดามารดา และถ้าบุตรคนนั้นอายุ
ยังไม่ถึง ๑๕ ปี เดินทางโดยลำพัง บิดามารดามีสิทธิขอใบเบิกทางใหม่ผู้ควบคุมดูแลโดย
นั่งชั้นเดียวกันกับเด็กได้

๔. พนักงานที่ออกจากงานโดยไม่มีความผิด ถ้ามีอายุทำงานในกรมรถไฟหรือ
กรมรถไฟ และการรถไฟ ติดต่อกันมา หรือทำงานในการรถไฟ ฯ มาเป็นระยะเวลาไม่
น้อยกว่า ๑๕ ปีบริบูรณ์ มีสิทธิขอใบเบิกทางเชิงบำนาญโดยสารรถไฟ ปีละ ๑ ครั้งรวม
ทั้งครอบครัว และถ้ามีเวลาทำงานมาไม่น้อยกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ นอกจากจะมีสิทธิดังกล่าว
แล้ว ยังมีสิทธิได้รับใบเบิกทางโดยสารรถไฟประจำปีเป็นการเฉพาะตัวได้ตลอดเวลาอีกด้วย
พร้อมทั้งอนุญาตให้มีคนติดตามได้ตามสิทธิแห่งเงินเดือน ๆ สุดท้ายที่ออกจากงาน

๕. มีสิทธิได้รับการลดราคาค่าโดยสารรถไฟในเมื่อโดยสารไปโดยไม่ใช้ใบ
เบิกทาง ดังนี้ ๓๖

๓๖ การรถไฟแห่งประเทศไทย , คำสั่งทั่วไปที่ ก. ๑๐๘/๓๕๑๑ เรื่องการลดค่าโดยสาร
ให้แก่คนรถไฟและครอบครัว, ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๘, ข้อ ๑

๕.๑ ^{๓๕} ทั่วลดราคาเป็นครั้ง สำหรับตัวพนักงานและครอบครัว ลดให้ ๑ ใน ๔ ของอัตราธรรมดาทุกชั้นเป็นรายบุคคล และเป็นรายเที่ยว

๕.๒ ^{๓๖} ทั่วเดือนลดราคา สำหรับตัวพนักงานคิดเพียง ๑ ใน ๔ ของอัตราธรรมดา

๕.๓ ^{๓๗} ทั่วเดือนลดราคา สำหรับบุตรพนักงานไปโรงเรียน คิดเพียง ๑ ใน ๔ ของอัตราธรรมดา

๖. พนักงานหรือครอบครัว มีสิทธิได้รับส่วนลดในการเข้าพักโรงแรมรถไฟเป็นอัตราร้อยละ ๒๐ ของอัตราค่าเช่าในกรณีที่ไปพักเป็นการส่วนตัว ถ้าไปปฏิบัติหน้าที่ลดให้ร้อยละ ๕๐ แต่ถ้าเป็นโรงแรมหัวหินจะลดให้เฉพาะช่วงเวลาออกฤดูกาลตากอากาศเท่านั้น (เดือนมิถุนายน - เดือนมกราคม) โดยคิดค่าเช่าเพียงร้อยละ ๓๐ ของอัตราค่าเช่า ^{๓๘}

สรุป

ตามที่ได้อธิบายมาในบทนี้ พบว่าการรถไฟ ฯ กำหนดอัตราเงินเดือนพนักงานไว้สูงกว่าข้าราชการ แต่ในทางปฏิบัติ การรถไฟ ฯ ยึดถือกฎ ก.พ. เป็นแนวทางในการกำหนดอัตราเงินเดือนพนักงาน โดยเพิ่มให้อีกประมาณร้อยละ ๒๐ นอกจากนั้นพนักงานยังได้รับเงินตอบแทนในรูปโบนัสประจำปีตามลักษณะของหน่วยงานธุรกิจ ซึ่งทำให้พนักงานรถไฟได้รับเงินตอบแทน ประจำทั้งในรูปเงินเดือนและโบนัสประจำปี

ในคานาสวัสดิการ แม้ว่าการรถไฟ ฯ จะไม่มีฐานะเป็นหน่วยราชการ แต่

๓๘

การรถไฟแห่งประเทศไทย , คำสั่งทั่วไปที่ ก. ๓๒ / ๑๕๔๑ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขอัตราส่วนลด และคานายหนานำคนเข้าพักของโรงแรมรถไฟ , ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕

สวัสดิการที่ให้แก่พนักงานส่วนใหญ่ เป็นแบบเดียวกับทางราชการ เช่น การเก็บเงินสะสม เป็นรายเดือน การช่วยเหลือค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ นอกจากนั้นการรถไฟฯ ยังได้จัดสวัสดิการพิเศษให้แก่พนักงาน เช่น การจ่ายเงินค่าเครื่องแบบ ให้แก่พนักงาน บางตำแหน่ง สิทธิในการโดยสารรถไฟ โดยไม่เสียค่าโดยสาร ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้